

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Kort Begryp Des Levens Ende Der Devghden Vande Weerdighe Joanna van Randenraedt Geestelycke Dochter Onder de Bestieringhe der Societeyt Iesu

**Huysmans, Daniel
Nerrincq, François**

T'Antwerpen, 1690

VI. Van haer sestighste tot haer seventighste jaer.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38005

Kercke ende het Collegie der Societeit Jesu verflonden heeft : soo dat de Paters der Societeit, van wooninghe berooft zijnde : naer andere Steden versonden, en seer luttel in getal te Ruremonde verbleven zijn. Door dit ongheval is 't gheschiet, dat JOANNA op dese jaeren weynighe rekeninghe der consciencie by geschrift ghegeven heeft.

VI. CAPITTEL.

Van haer sestigste tot haer seventighste jaer.

GHelijck sy haeren meesten, ende ghestaedighsten toevlucht hadde tot het Hoogheerdighste Sacrament des Autaers, soo verstant sy uyt het selve Sacrament, dat Godt haer tot een gheduerighe offerhande aen-nam : waer in sy haer soo grootelijcks verheughde, dat het haer onmoghelijk scheen, voortaan eenighe droefheydt te kunnen scheppen, dan alleenlijck uyt de fonde.

In 't Klooster, daer sy woonde, was cene siecke die seer moeyelijck was aen haer selven, ende niet min aen andere : ende terwijlen dese, in die pijnlijcke quaelen, eenighe verlichtinghe ghevoelde, verhopte een ieder haere voordere ghesontheydt. Maer JOANNA, die van Godt verstaen hadde, datse den selven dagh soude sterven, ende aen andere dat verklaerde, droegh groote sorghe dat haer gheene Gheestelijke middelen tot de doot ontbreken en souden. Dit wierdt soo langh van de andere onnoedigh gheoordeelt, tot datse saghen dat de voor-

segghin-

segghinghe van IOANNA begoft volbrocht te worden : want sy op den selyen dagh ontrent den avondt ghestorven is.

Vele seer gheleerde ende seer weerdighe persoonen versochten van haer met brieven eenige Geestelijke onderrichtinghen : aen de welcke sy voldeede ; al-hoe-wel hier door ghenootsaecte zijnde een goet deel der nachten te besteden, om dese brieven behoorlijk te beantwoorden. Onder dese personen was den Eerweerdighsten Heere Prelaet van Glad'-bagh.

Als sy hoorde dat eenigh Klooster in het onderhouden van den Reghel verslapt was, gonck sy daer naer toe : en sy verweckte de Religieusen tot het ghebruyck vande Exercitien vanden H. Ignatius, tot de Gheestelijke bedenckinghen volghens de maniere der Societeit Iesu, tot het onderfoeck der Conscientie, soo ghemeyn, als besonder : ende door desen middel heeft sy grootelijckx den Gheest van Godtvruchtigheydt in verflauwde Cloosters ontsteken, ende ongheloovelijcke vruchten behaelt, waer in sy veel tydts besteedt heeft.

Sy was eens gheheel inghenomen in Godt, ende noch blaeckende van sijne liefde, gonck van huys naer de Kercke der Societeit : maer als sy passeerde voor by het vleesch-huys, zijn aldaer vijf groote honden in't ghevecht geraeckt, die niet alleenlijck malkanderen aenghetast en hebben, maer zijn oock op IOANNA ghevalen : soo datse in haer been seer ghequetst, ter aerde gheworpen, ende haere kleederen van alle kanten verscheurt wierden. Als sy onder de

vechtende honden lagh, eenighe omstaenders hebben haer van voorder ongheval verlost, ende haer doen nederfitten, om te rusten: ende ghemerckt dat sy gheen teecken en gaf van eenighe kennisse, oordeelden, datse van schrick buyten haer selven in onmacht ghevallen was. Maer dese onmacht was voortghekomen uyt eenen anderen oorspronck, die verhevender was, ghelijck sy aenden Biecht-vader kennelijck gemaect heeft, alswanneer haer belast wiert, datse soude schrijven, hoe haer gemoedt was ghestelt gheweest in dit ghevaer; want sy schrijft aldus. *Ick was ghelijck of mijnen heelen gheest ende Siele uyt mijn lichaem in Godt mijnen Beminden wegh ghenomen hadde gheweest; ende ghevoelde my soo gherust als te voren: want ick van Godt bewaert wierdt. 'Tis een besondere saecke gheweest, die ick niet en kan verclaren. O wonderen Godt! O ghetrouwen Godt! Al hadde ick vande honden verscheurt gheweest, ick en soud' het niet geweten hebben om dat ick gherust was, ende gherust bleef in Godt.* Het meest onghemack van dit gheval was, datse om de wonden, die sy hadde, eenighen tijdt haere ruste moest nemen op een gemakelijck bedde: waer naer sy allenckens, met krucken voortgaende, haere voorighe krachten bekomen heeft.

Eenighen tijdt daer naer verhaelde sy aen de Religieusen, met de welcke sy woonachtigh was, haeren droom, soo sy voorgaf, die haer by nacht overghekomen was: waer in sy eenen Enghelschen Jonghelinck ghesien hadde, als of het haeren Enghel bewaerder was, die haer stillekens in d'oore quam segghen, datse haer gheheelijck in Godt sou de overgheven, want dat inden Hemel

mel besloten was, dat een van haere lit-maeten
feer ghekrenckt moest worden, ende haer veel
lijdens by-brenghen. De Religieusen vraeghden,
wat sy hier op gheantwoort hadde; ende sy sey-
de, datse haer aen Godt gheheelijck hadde over-
ghegheven. Op den volghenden dagh, naer een
aendachtighe overdenckinghe op het bitter lijdē
des Salichmaeckers, ende groote begheerte om
deelachtigh van sijn lijdē te wesen, is sy uyt-
ghegaen, om volghens haer ghewoonte, den
wegh der Statien te doen, ghelijckmen die noemt,
want het Vrijdagh was. Op desen wegh wierdtse
van iemandt, die onsenlijck was, als met de
schouderen ghevat, die haer met ghewelt socht
ter aerde neder te dringhen. Ende al-hoe-wel sy
haer beste dede, om sich op haer voeten te hou-
den, wierdt nochtans ter aerde ghevelt, met
foo-daenigh ghewelt, als of sy van eenighe ver-
heven plaetse neder-ghevallen hadde: soo dat een
van haer armen met het arm-been ghebroken,
ende de schouder uyt het ghevricht is ghescho-
ten. Soo jammerlijck ghestelt zijnde, wierdt sy
naer het Klooster, daer sy haere woon-stede
hadde, ghedraghen: alwaer de Religieusen haer
met weenende ooghen aensaeghen: maer JO-
ANNA begoft hier teghen vriendelijck te lac-
hen; want sy dit ongheluck voor een overgroot
gheluck hiel, ende niet en wiste, hoe datse
Godt bequaemelijck over dese jonste soude be-
dancken. Doch als de ghenees-Meesters gheroe-
pen wierden, schroomde sy het aenraecken van
Mans-perfoonen meer als de doot, ende dit
was haer alder-meeste verstervinghe: maer ghe-
merckt dat dese verstervinghe noodelijck was,

offerde sy de selve aen Godt, tot dancksegginge van dese pijnen. Sy ghenas op het ipocdighste, tot verwonderinghe van een ieder: ende sy stelde sich op de beenen, soo haest als 't moghelijk was, vreesende dat den gheest door 't rghemack van het bedde soude verslappen.

Sy liet haer voorstaen dat het den duyvel was die door de bermhertighe toe-latinghe des Heeren den voor-melden val veroorsaect hadde: van wien sy altijd schroomde, om dat hy den ghesworen vyandt is van haeren Beminden. Ende alhoe-wel sy wiste dat dien benijder van onse saligheydt, sonder het toe-laten des Heere haer niet deeren en konde, was sy even-wel verschrickt, als hy haer uytwendelijck quam bekoren, ghelijck hy dickmael dede soo in't neghenste Cap. van 't tweede Deel sal gheseyt worden. Sy ghevoelde op desen tijdt, dat hy seer sterck blaefde op haer aensicht, alswanneer sy by nachten, in haere ruste wesende, noemde de naemen van *Iesus* ende *Maria*, ende door dit blaesen dese schietpyltjens tot den Hemel wilde beletten: het welck aen haer eenighe vreesse, om de voorghemelde reden, veroorsaecte; sonder nochtans om dese bekoringhe iet achter te laeten van haere voorghenomen, oft oock invallende Godtvruchtigheydt. Dese vreesse noemt sy een kinderlijcke vervaertheydt: ende sy beschuldicht sich hier van als of den oorspronck van dese vreesse was, een kleyn gheloof, ende ghebreck van betrouwen. Ende hier van schreef sy voorder aldus. *Het beliefte sijne Goddelijcke Majesteyt my te beproeven, om dat ick mijn selven soude leren kennen. O armsten ende machteloosen Niet, als ick ben van mijn selven.*
Heere!

Heere! en wilt my noch noyt verlaeten, want wat soud' ick noch sonder uwe hulpe wesen?

Even-wel dese vreesachtighe bewegingen zijn haer altijt by gebleven om den grooten af-keer die sy vanden duyvel hadde: die in haer gemoedt dese vrucht hebben voort-gebrocht, dat sy een seer teere ghenegentheyd hadde, om besonderlijck voor de menschen te bidden, die niet de doot strijden: want sy niet en konde twijffelen, of dat helsch monster, de menschen seer vervaerlijck overvalt, als den lesten strijdt voor de langhe eeuwigheyt aengaet. Daerom in dierghelijcke ghevallen, als iemant in doods nootd lagh, nam sy haeren toevlucht tot Godt: versoeckende van sijn goetheydt dat hy de salighe Enghelen vanden Hemel soude af-senden, om die menschen tegen de listen ende ghewelt vanden duyvel te beschermen, die in dese laetste ure worstelen met de doot. Ja sy liet sich aldaer tegenwoordigh vinden, als sy van dierghelijcke voorvallen verwitticht was, om aen de Stervende behulpsaem te zijn, in desen gevaerlijcken strijdt. Sy verweckte oock de vrienden ende ghebueren van de Stervende, om te bidden, ende aldus alle tochten van desen vyandt te verwinnen.

Sy nam groot vermaeck in den besonderen voort-ganck des gheests, die sy bemerkte in de Relieusen, by de welke sy woonde: tot welcker vervoorderinghe in het geestelijck leven, sy seer veel tijds besteed hadde.

Ende sy was, soo by daeghen, als by nachten, met woorden, ende met brieven, noch even besich om meer andere inde deught t'onderwijfen: want et haer onmogelijck was aen iemant diesaengaende haere hulpe te weygheren.

Was

Was sy oyt te voren vol van goede genēgentheyt gheweest, het was nu:sich hier toe ghedurigh verweckende door het overlegghen der Passie van den ghewonden Saligh-maker. Sy vraeghde hem, hoe sy op het alderbeste sijn smerten versœeten konde: ende hy antwoorde, met eenighe verharde Sondaers tot oprecht leet-wesen te brenghen. Daerom sprack sy met de ghene, die voor foodanighe ghehouden wierden: ende trachtete met krachtighe beweegh-redenen de selve tot Godt te trecken.

Sy en kost by nachten niet rusten, door medelijden tot haren Beminden, die sijn bloedt en leven ten besten ghegheven hadde, tot voldoeninghe van onse sonden. Noch haer ghebeden, noch haer traenen en vonden eenigh eynde, die sy tot *Maria* den toevlucht der sondaren stierde. Sy keerde sich oock somwijlen tot den Hemelschen Vader, hem vraghende, hoe dat hy hadde toe-ghelaeten, dat sijnen Sone soo soude lijden, voor soo ondancbaren mensch: ende sy kreegh voor antwoordt, om dat sijnen Sone den sondaer soo seer bemint hadde, ende den Vader niet min als den Sone.

Dese liefde wenschte sy over alle de wereltd met trompetten uyt te blaesen: ende sy wierdt als bedwonghen, om haer selven oock als ten besten te gheven voor de sondaers, naer 't exempel van *Christus*. Sy en hiel niet op van vraeghen, voor dat sy vanden Biecht-vader den oorlof verkregen hadde, om een bloedige discipline met sporen te doen van vijf duysent vier hondert ende twee-en-sestigh slagen: gemerckt dat de geëffelinghe *Christi* van soo vele slagen gheweest is, ghelijck sommighe seggen: ende hier by noch twee-en-seventigh slagen,

ECE

ter eeren vande wonden die de doorne croone
in het hooft van onsen Salighmaecker, soomen
seghet, veroorsaect heeft. Dit wiert haer toe-ghe-
staen: nochtans niet bespreeck; datse niet meer
slaghen aen haer lichaem achter-volghens en
soude gheven, als haer ghesontheydt, sonder
merkelijcke schaede, schein toe te laeten. De
welcke soo kranck was, datse somwylen niet ses,
somwijlen niet thien slaeghen, moest ophouden
soo datse veel tijds heeft moeten besteden om
dese Discipline te voltrecken. Hoe dat het ghe-
schiet is, dat de Bicht-vaders dierghelijcke lijf-
kastijdinghen, in soo kranck lichaem, toe-ghe-
staen hebben, sal ick aenwijzen in 't achtste Ca-
pittel van 't tweede deel, daer wy haere lijf-ka-
stijdinghen fullen verhandelen.

Hier mede en was haeren iever noch niet ver-
faet: hayre kleederen daer-en-boven te draghen
was haeren wensch: maer hier toe ontbrack
haer den Oorlof. Doch sy wist haer lichaem on-
ghemack aen te doen, sonder dit verbodt t' o-
vertreden, want sy hier toe een seer grof ende
rouw onder-kleet ghebruyckte, dat aen het hayren
kleet niet veel en moest wijcken.

Hier by heeft sy oorlof verkregen om het
nacht ghebedt wederom te hernemen, dat haer
eenighen tydt om haer kranckheydt verboden
was: want het schein dat sy sonder dit ghe-
bedt niet leven en konde. Soo badt sy dan den
Heere dat hy haer alle nachten door haeren
Enghel bewaerder wederom soude laten ont-
wecken, op de ure die hem d'alderaenghenaem-
ste was, het welck meesten deele ontrent
den twelf uren gheschiede.

P

Daer

Daer was een goede gheleghenthey, om ontrent de Kercke der Societeit te wonen, die sy oock aengenomen heeft: om dat het Klooster daer sy woonde verre van die Kercke gheleghen was; ende sy soo doorde jaeren, als door andere kranckheden te swack, om voortaan soo verre te gaen.

VII. C A P I T T E L.

Van haer seventighste jaer, tot haere doodt

VAn haer seventighste jaer begoft sy allenkens te sterven: meer vande goddelijcke liefde afgheteert, als van andere siekten. Soo datse haere swacke leden niet een kruken moest ondersteunen, om de selve van plaetsse te veranderen.

Sijn Hooghey *Franciscus Prince van Nassau*, Gouverneur van Gelderlant, enz. ende de Princeesse *Isabella Clara Eugenia* sijne Gemalinne, beyde seer uytmuntende in Godtvruchtigheydt, veel gehoort ende oock bemerckt hebbende vande groote deughsaemheydt van *JOANNA*, waren begeerigh kennisse met haer te maecten, ende die t' onderhouden. Maer zy dit verstaende, en wist niet waer sich keeren van schaemte: want zy haer geerne onder d'aerde soude verberght hebben; om den luyster van soo weerdigh ende onverdient geselschap te schouwen. Doch hoe *JOANNA* door hare ootmoedigheydt dit meer socht t'ontgaen: hoe desen Prince ende Princeesse meer aenghedreven wierden, om hare deughden te achten, ende dickwilder haer te besoecken. Want de deught treckt wonderlijck: ende oock de edelste ende verhevenste perfoonen, die hare achtbaerheydt eenighsins kennen, worden gedreven om